

CHEMISCH WEEKBLAD.

ORGAAN VAN DE NEDERLANDSCHE CHEMISCHE VEREENIGING.

Nr. 3.

18 Januari 1913.

10^e Jrg.

INHOUD: Mededeelingen van het Algemeen Bestuur der Nederlandsche Chemische Vereeniging. — Mededeeling van den Redacteur. — Dr. J. R. N. VAN KREGTEN, Over het aantoonen van aluin in brood. — Dr. C. J. ENKLAAR, Een en ander over de synthese van een onverzadigde koolwaterstof. — Boekaankondigingen. — Personalía, vacatures, industriële mededeelingen, enz. — Ontvangen boeken, brochures, enz. — Vraag en aanbod. — Correspondentie. — Octrooien.

Mededeelingen van het Algemeen Bestuur der Nederlandsche Chemische Vereeniging.

Candidaat-Leden:

G. RAVENSWAALJ, Landbouw-Scheikundige, Factorij Nederlandsche Handel-Maatschappij, Batavia,
voorgedragen door Prof. Dr. ERNST COHEN en Dr. P. A. MEERBURG.
J. J. KLOMPE, T., Inspecteur v. d. Arbeid 1^e klasse, Hoofd v. h. 1^e District der Arbeidsinspectie, Venlo,
voorgedragen door Dr. C. VAN EIJK en Dr. P. A. MEERBURG.

Adresverandering:

Dr. H. W. WOUDESTRA, leeraar H. B. S., Soerabaja.

Dr. P. A. MEERBURG, *Secretaris*,
Drift 14, Utrecht.

Mededeeling van den Redacteur.

Men wordt verzocht de handschriften geheel gereed voor den zetter te zenden. Wijzigingen in de drukproef, vallende buiten de gewone correctie, zijn voor rekening van den schrijver.

OVER HET AANTOONEN VAN ALUIN IN BROOD

DOOR

J. R. N. VAN KREGTEN.

De toevoeging van aluin en andere metaalzouten aan meel geschiedt, zooals bekend, in den regel met het doel, om bij gebruik van minderwaardige of ondeugdelijke grondstof, aan het daaruit bereide brood den schijn van deugdelijkheid te geven.

Behalve het mikro- en makrochemische onderzoek der asch ¹⁾, worden voor het aantoonen van aluin in meel en brood in hoofdzaak twee andere reacties aanbevolen, welke berusten op de vorming van gekleurde verbindingen met organische kleurstoffen, n.l. die met haematoxyline, de kleurstof van het campêche-hout (Haematoxylon campêchianum ²⁾) en de reactie met alizarine ³⁾.

Hoewel, wat het meel betreft, beide reacties een ruime toepassing hebben gevonden, is dit blijkbaar niet het geval met de alizarine-reactie bij het onderzoek van brood. In de tijdschriftliteratuur en de handboeken vindt men bij het meel in den regel beide reacties vermeld; bij brood alleen de reactie met campêche-tinctuur. Ook in den Codex Alimentarius, N°. 5 (meel en brood) wordt bij het hoofdstuk brood alleen deze reactie als voorloopige proef genoemd.

Ter gelegenheid van het onderzoek van een groot aantal brood-monsters in het gemeente-laboratorium te Rotterdam is mij echter gebleken, dat ook de alizarine-reactie op aluin in een voor brood geschikten vorm is te brengen.

Met het doel na te gaan, welke de gevoeligheid van de genoemde reacties is, werden in het laboratorium brooden gebakken, welke verschillende hoeveelheden aluin bevatten. De quantiteiten wisselden van 50–500 mG. aluin op $\pm \frac{1}{2}$ KG. deeg.

Voor de deegbereiding (melkbrood) werd gevolgd het voorschrift der bakproef, voorkomende in den Codex Alimentarius, N°. 5. Als

¹⁾ Zie o.a. LENTZ, Apoth. Ztg. 26, 687 (1911).

²⁾ Zie o.a. HERTZ, Repert. f. anal. Chem. 1886, 359; COHEN, Vierteljahresschr. f. Chem. d. Nahr. u. Genusssm. 1886, 221; YOUNG, Ibid. 1887, 76, 387; 1890, 178. VANDERPLANKEN, Ann. de pharm. Louvain 1896, N°. 5.

³⁾ Zie o.a. SCHUMACHER KOPP, Vierteljahresschr. f. Chem. d. Nahr. u. Genusssm. 1889, 164.

vergelijkingsmateriaal diende tevens een brood uit dezelfde grondstoffen, zonder aluintoevoeging.

1. Reactie met campêchehout-tinctuur.

Het reagens werd bereid door 1 à 2 gram vezels van campêchehout met 10 cm³. methylalcohol in een reageerbuis eenige oogenblikken te verwarmen in een waterbad, de vloeistof af te gieten en met water tot ongeveer het 5-voudige volume te verdunnen. Met deze oplossing werden sneden van het te onderzoeken brood bevochtigd en daarna behandeld met eenige druppels van een verzadigde ammoniumcarbonaatoplossing.

Het aluinvrije brood vertoonde hierbij een zuiver violette kleur, terwijl bij het aluinhoudende een meer of minder sterke blauwkleuring optrad, in intensiteit toenemende met de hoeveelheid, van deze stof aanwezig. Reeds bij een hoeveelheid van 50 mG. op ½ KG. deeg was het kleurverschil zeer duidelijk waar te nemen, vooral na ½ à 1 uur. Op deze wijze is dus reeds de aanwezigheid van 0.01 % aluin merkbaar.

Het gebruik van een versch bereid reagens is noodzakelijk.

2. Reactie met alizarine.

Deze reactie berust op de bekende eigenschap van alizarine, om met sommige metaaloxiden lakken van verschillende kleuren te geven; voor het aluminium is deze lak fraai rood getint.

Met een 1-procentige oplossing van alizarine in alcohol, zooals die wordt gebruikt bij het onderzoek van meel en ook door SCHUMACHER KOPP bij brood, werden onduidelijke resultaten verkregen. In plaats hiervan werd genomen een oplossing van alizarine in een zeer verdunde natronloog, welke een intensief violette kleur bezit, die bij toevoeging van aluin in de roode kleur van de aluinaarde-lak omslaat. Het is noodzakelijk, om, bij de toepassing van deze reactie op brood, de loog zeer verdund te nemen, omdat door te groote overmaat natronloog de roode kleur van de aluinlak kan bedekt worden door de oorspronkelijke violette tint van het reagens. Het bleek mij, dat 1/100 normaal natronloog het meest doelmatig is.

Het reagens wordt bereid door bij 100 cm³. 0.01 N. natronloog een weinig alizarine (± 50 mG.) te voegen en te schudden, tot een donker violette oplossing is verkregen. Hiermede worden de sneden brood bevochtigd. De violette kleur verdwijnt langzamerhand en gaat op het aluinvrije brood over in een vuil bruin; op het aluinhoudende

echter komt na eenigen tijd de roode kleur van de lak voor den dag. Na eenige uren is deze tint ook op het brood met 50 mG. aluin op $\frac{1}{2}$ K.G. deeg duidelijk waar te nemen. In gevoeligheid behoeft derhalve deze reactie voor die met campêche-tinctuur niet onder te doen. Een versch bereid reagens is voor deze proef niet noodig.

Bij het onderzoek van een reeks broodmonsters op aluin is het wenschelijk, dat men te beschikken heeft aan den eenen kant over een brood, dat aluinvrij is, aan den anderen kant over een, dat een geringe hoeveelheid, b.v. 100 mG. op $\frac{1}{2}$ KG., aluin bevat, om de optredende tinten scherp te kunnen vergelijken. Zijn beide reacties positief uitgevallen en is de aanwezigheid van aluin daardoor zeer waarschijnlijk geworden, dan kan men ten slotte nog de reactie met behulp van de gelatineplaat uitvoeren, zooals die vermeld wordt in den Codex Alimentarius, N°. 5.

Rotterdam, Gemeente-Laboratorium, Nov. 1912.

EEN EN ANDER OVER DE SYNTHESE VAN EEN ONVERZADIGDE KOOLWATERSTOF.

DOOR

C. J. ENKLAAR.

In het volgende doe ik een voorloopige mededeeling over een onderzoek, dat de synthese van onverzadigde alcoholen met behulp van zinkverbindingen van onverzadigde halogeniden onder medewerking van aether en de bereiding van eenige 1.3.5. triënen uit deze alcoholen ten doel heeft. De aanleiding voor dit onderzoek was, dat ik voor een bestanddeel van het door mij vroeger onderzochte allocimeen op grond van uitkomsten van ozonisaties en dispersiebepalingen een structuurformule had opgesteld, waarbij deze koolwaterstof een homoloog zou zijn van het door VAN ROMBURGH en VAN DORSSEN¹⁾ verkregen 1.3.5. hexatriëen. Het was wenschelijk door syntheses de opgestelde structuurformule te verifiëren. Van de homologe 1.3.5. hexatriënen was er tot dusver geen enkele bekend.

Eerst zij iets medegedeeld over de gebruikte methode van synthese

¹⁾ Versl. Kon. Akad. v. Wetensch., 565 1906.

der alcoholen. GRIGNARD vond ¹⁾, dat voor de naar hem genoemde reactie met magnesium allylhalogeniden niet gebruikt konden worden, terwijl bij syntheses, met behulp van zink en allyljode uitgevoerd volgens WAGNER of SAYTZEFF, de opbrengst en de zuiverheid van het product veel te wenschen overlaten.

Bij de veranderlijke onverzadigde aldehyden vond ik de laatste methode minder goed, gelijk mij bleek bij crotonaldehyde en allyljodide. Ik verkreeg uit 70 gr. crotonaldehyde en 160 gr. allyljodide ternauwer-nood een fractie van het kookpunt van den alcohol. Een wijziging in de methode van WAGNER en SAYTZEFF is aangebracht door FOURNIER ²⁾; deze voegde aan het mengsel van jodide en aldehyde aether toe en liet de verkregen oplossing bij gewone temperatuur druppelen op fijn verdeeld zink.

Het bleek mij, dat de methode van FOURNIER ook op onverzadigde aldehyden met goed gevolg toegepast kan worden, vooral wanneer men het zink vooraf bedekt met een laag aether. Het zooveel gunstiger reactieverloop is in de eerste plaats waarschijnlijk wel te danken aan de aanwezigheid van den aether. Deze speelt hier dan toch een overeenkomstige rol als bij de reactie van GRIGNARD. Hij is dan een katalysator, die de reactie versnelt en zodoende de polymerisatie der veranderlijke aldehyden verhindert. Er vormen zich dan minder stabiele aetheraten, hetgeen voor een goed verloop der reactie noodzakelijk schijnt te zijn.

Daarentegen ontstaan bij de magnesiumverbindingen der onverzadigde halogeniden, bij allyljodide in het bijzonder, complexen, tengevolge waarvan de reactie abnormaal verloopt. Het zink is dus de aangewezen stof, waarvan bij de synthese van onverzadigde halogeenvbindingen gebruik gemaakt moet worden, mits het verloop der reactie door bijmenging van aether geregeld wordt. Het is te verwachten dat in het bijzonder de halogeenvbindingen, die een dubbele binding in α -stand van het halogeen hebben, voor de reactie geschikt zullen zijn, daar in deze stoffen het halogeen zeer beweeglijk is. In de tweede plaats is het van belang, dat het zink voor de reactie in soortgelijken toestand gebracht wordt als het magnesium bij de reactie van GRIGNARD; ik gebruikte dus, in navolging van FOURNIER, zink-vijlsel en fijne zinkkrullen.

Volgens de aangegeven methode verkreeg ik met een goede opbrengst het heptadien-2-6-ol-4 uit crotonaldehyde en allyljodide. De

1) Thèses, p. 22 (1901).

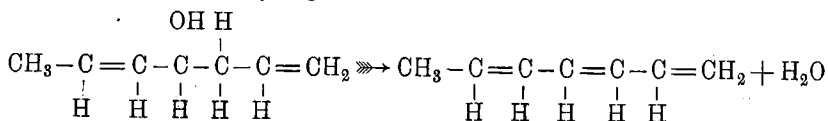
2) Bull. soc. chim. (3) 11, 359 (1894).

eigenschappen van den alcohol hoop ik nog nader te beschrijven ; hier deel ik eerst iets mede over de koolwaterstof, die ik als volgt verkregen heb.

Wil men uit een alcohol de elementen van het water afsplitsen, dan heeft men de keuze tusschen meerdere wateronttrekkende middelen. In een voorafgaand onderzoek heb ik gevonden ¹⁾, dat phenylisocynaat bij zwakke verhitting uit een tertiären alcohol (linaloöl) de koolwaterstof vormt, en dat men hierbij het primaire meest labiele product in handen kan krijgen, dat ontstaat. Toen ik deze reactie toepaste op het hexeen-2-ol-4, verkreeg ik een koolwaterstof met eigenschappen, die een weinig afweken van die van het hexadieen-2-4, dat REIF ²⁾ uit dezen alcohol heeft verkregen, door hem te verhitten met kaliumhydrosulfaat.

Door het gebruik van het heftiger werkend kaliumhydrosulfaat ontstaat de meest stabiele en de minst onverzadigde koolwaterstof en dit is hier die, waarbij de dubbele bindingen geconjugeerd geacht zijn. Iets dergelijks kan ook afgeleid worden uit de theoriën van J. STARK ³⁾, dit in verband met metingen, die naderhand gepubliceerd zullen worden.

Voor de verwezenlijking van de reactie:

zou het heptadieen-2-6-ol-4 dus met kaliumhydrosulfaat ⁴⁾ verhit moeten worden, daar met zwakker werkende middelen kans was op het ontstaan van isomeren. REIF gebruikte kaliumhydrosulfaat bij gebrek aan beter, naar hij zegt; volgens mijn opvatting had hij het juist aan het nemen van deze stof te danken, dat hij de butadieenen in vrijwel zuiveren toestand verkreeg.

Bij de verhitting van 15 gr. niet geheel zuiveren alcohol met 45 gr. KHSO₄ verkreeg ik 6 gr. koolwaterstof. Na eenige fractioneerings ten slotte over natrium werden drie fracties verkregen: fr. I 105°—110°, fr. II 110°—112°, fr. III bij 112°, alle bij een drukking van 758 mM. De verkregen stoffen werden dadelijk in een atmosfeer van koolstofdioxyde ingesmolten. Vermoedend, dat een koolwaterstof van de structuur van het 1.3.5.heptatrieen in vasten toestand zou te

¹⁾ Chem. Weekbl. 9, 68 (1912).

²⁾ Ber. d. deutsch. chem. Ges. 41, 2744 (1908).

³⁾ J. STARK, Atomdynamik, Bd. II.

⁴⁾ Bij hogere termen zullen zwakker wateronttrekkende middelen waarschijnlijk geschikter zijn.

brengen zijn, koelde ik de drie beschreven fracties af op -76° . Zij werden alle drie onmiddellijk vast. Het smeltpunt bleek veel hooger te liggen dan -76° . Fractie No. 1 was bij -34° (koelbad van aether, waarin vast CO_2 gebracht werd, zich bevindend in een vacuumglas voor $\frac{1}{2}$ vast; er vormden zich toen fraaie kristallen; bij -33° was zij voor de helft vast, bij -32° vloeibaar. De temperatuur van het bad werd steeds zolang constant gehouden, dat geen verandering in de stof meer te zien was. Het smelttraject van deze fractie is 3° , daar zij bij -35° geheel vast was. De temperatuur van het bad werd opgenomen met een pentaanthermometer van LEYBOLDS; deze wees bij 16° slechts eenige tienden te hoog; in een mengsel van vast koolzuur en aether wees hij -76° aan. Op dezelfde wijze werd voor de 2de fractie een smelttraject gevonden van -23° tot -21° , dus van 2° en voor de 3de fractie een smelttraject van een halven graad van -15° tot -14.5° .

Het blijkt dus dat de derde fractie als een volkomen zuivere stof beschouwd moet worden van het smeltpunt -14.5 . Met het onderzoek van dit praeparaat hoop ik dus eerst verder te gaan.

Van de chemische eigenschappen zij voorloopig alleen vermeld, dat de koolwaterstof zuurstof snel kan opnemen.

Van bijzonder belang zijn de physische eigenschappen en wel de hooge dispersie en het kristallisatievermogen, ¹⁾

Ik hoop dit onderzoek nog in verschillende richtingen voort te zetten en aan te vullen. Het is niet twijfelachtig, dat waar de organische syntheses met behulp van metalen in den laatsten tijd zulk een uitgebreide toepassing hebben gevonden, de hier medegedeelde bereidingswijze tot een algemeene zal uitgebreid kunnen worden. Proeven hierover zijn in gang. Ook in zooverre is deze mededeeling nog voorloopig.

Den Haag, Laboratorium der Hoogere Burgerschool a/d. Waldeck Pymontkade, Jan. 1913.

¹⁾ De optische bepaling is gedaan in het org. chem. lab. te Utrecht. Na de bepaling bleek het praeparaat reeds een weinig zuurstof te hebben opgenomen. Ik behoud mij voor de waarden later nog mede te deelen.

Boekaankondigingen.

Handbuch der analytischen Chemie von FRANZ PETERS, Dr. phil., Professor, Dozent an der kgl. Bergakademie Berlin. II^{er} Bd.: Arsen, Antimon und Zinn. Unter Mithilfe von Dr. R. LOEWENSTEIN. Heidelberg, 1912, CARL WINTER'S Universitätsbuchhandlung, 1^e Lieferung. Subskriptionspreis 2 M., Einzelpreis 4 M.

Volgens het prospectus zal het bovengenoemde handboek in 14 deelen verschijnen, waarvan het eerste, bevattende het algemeene gedeelte, eerst na de andere wordt uitgegeven.

De behandeling vervalt, voorzoverre betreft de bespreking der verschillende onderzoeksmethoden, in de volgende onderdeelen: 1. De grondslagen der methode en algemeene beschouwingen; 2. Uitvoering der methode; 3. Bizondere voorzorgsmaatregelen en wijzigingen van enkele punten; 4. Vermelding van de gevallen, waarin de methode kan worden toegepast en van wijzigingen, die door bizondere omstandigheden noodzakelijk worden.

In de eerste aflevering van het tweede deel, die vóór ons ligt, is een aanvang gemaakt met de behandeling van het arsenicum, en, voor zoover men hieruit zich een oordeel mag vormen omtrent den inhoud der volgende afleveringen, moet worden getuigd dat het werk voor de studie der analytische chemie dezelfde beteekenis zal verkrijgen als de bekende handboeken van BEILSTEIN op organisch en van DAMMER, ABEGG en GMELIN-KRAUT op anorganisch-chemisch gebied.

Op zeer overzichtelijke wijze en streng systematisch, zooals wij dit trouwens vooral bij de Deutsche handboeken gewend zijn, wordt het onderwerp in al zijn onderdeelen behandeld met een uitvoerigheid, die het opzoeken der oorspronkelijke mededeelingen in de meeste gevallen wel overbodig zal maken.

Bij de literaturopgaven zijn overal de bladzijden aangegeven, waar de bedoelde plaats te vinden is, en niet, zooals nog vaak geschiedt, de eerste bladzijde der verhandeling. Kritieken betreffende de bruikbaarheid eener methode worden vermeld onder mededeeling van de gronden, waarop zij rusten.

Het lijkt geen twijfel, dat het bezit van dit breed opgezette handboek voor den analyticus, die op de hoogte van zijn tijd wil zijn, onontbeerlijk mag worden genoemd.

L. TH. R.

Die wirtschaftliche Bedeutung der Kupfererzlagertstätten der Welt (in den Jahre 1906—1910), mit besonderer Berücksichtigung der genetischen Lagerstättengruppen, von Bergassessor HANS WENCKER. 1912, Bureau für praktische Geologie, M. KRAHMANN, Berlin N. W. 23, Händelstrasse 6; 1 fig., 38 p.p., 3 M.

Wat leven wij toch op een misdeeld stukje grond, is zoo de eerst komende gedachte bij het lezen van bovenvermeld boekje, dat als uitgave van het Bureau für praktische Geologie verscheen; wij moeten het maar doen met wat belangstelling in de verte.

Statistiek is toch zoo leerzaam en het is ook van belang eens te vernemen, wat er in zoo'n concreet geval aan vast zit, daar waar de opgave voor een buitenstaander toch zoo eenvoudig schijnt als: hoeveelheid kopererts.

WENCKER stipt die moeilijkheden, bijv. gebrek aan eenvormigheid in opgave, even aan in de inleiding, vermeldt daarna even de koperertsen, dan even de genetische groepen, geeft vervolgens wat uitvoeriger geologische beschrijvingen van vindplaatsen in diverse landen en distrikten, n.l. veertig stuks — het is juist hier dat de afwezigheid van ons eigen landje treft — daarop volgt in hoofdstuk 5 een bespreking van de economische beteekenis van eenige voornaamste vindplaatsen; in hoofdstuk 6 wordt de geordende produktie verdeeld naar land en werelddeel en in 7 naar genetische groepen, terwijl een tweetal tabellen de laatste twee hoofdstukken, in cijfers gerangschikt, nog eens recapituleeren.

Nu zit er aan dat koper heel wat meer vast dan zoo maar wat mijnbouwkundige beteekenis, want het koper speelt in de cultuur een groote rol — zeer veel omvattend voor wat betreft de electrotechniek, die dan ook ongeveer de helft der wereldproductie tot zich neemt.

Het boekje van WENCKER geeft helaas naast de cijfers van produktie niet ook de cijfers van verbruik — wat jammer is, omdat deze laatste een blik geven op de industriele beteekenis van een land, bijv. aan de Europeesche produktie ad ± 100 millioen K.G. heeft Duitschland voor ± 22% bijgedragen, Spanje voor ± 51%, Engeland voor ± 16%; maar nemen wij verbruikscijfers, dan staat op eens Duitschland met zijn enorme electrotechniek geheel bovenaan; Duitschlands verbruik aan koper bedroeg in 1911 meer dan het dubbele van heel Europa's produktie, n.l. 239 millioen K.G.

Het is te hopen, dat wij ook nog eens een serie: Bergwirtschaftliche Zeitfragen zullen krijgen voor het oosten van ons land. A. VOSMAER.

Vorlesungen über die chemische Gleichgewichtslehre und ihre Anwendung auf die Probleme der Mineralogie, Petrographie und Geologie von Dr. ROBERT MARC, a. o. Professor an der Universität Jena. Mit 144 Abbildungen im Text. Jena, Verlag von GUSTAV FISCHER, 1911, M. 5.50.

Dit boek kunnen we beschouwen als een poging om een terrein, dat voor de meeste chemici vrij verwaarloosd ligt, wat van naderbij te bezien. Als zoodanig is het goed geslaagd.

Het boek laat zich aangenaam lezen, en eischt geen bovenmatige inspanning. Met behulp van tal van bekende zaken worden misschien- onbekende in een nieuw licht gesteld.

Het boek is verdeeld in 13 Vorlesungen: I. Der Begriff des Gleichgewichts in der Chemie. II. Einfluss von Aenderungen der Konzentration, des Druckes, und der Temperatur a. d. Gleichgewicht. III. Abhängigkeit des Schmelzpunktes vom Druck. Polymorphe Umwandlung. IV. Abhängigkeit der Stabilität vom Druck. Krystallisations- und Umwandlungsgeschwindigkeit und ihr Einfluss auf die Struktur des entstehenden Produktes. V.

Systeme aus zwei Komponenten. VI. Einfluss des Druckes auf Systeme aus zwei Komponenten, deren Ausscheidungsfolge und Ausscheidungsform. Der Begriff der Lösung. VII. Die festen Lösungen. VIII. Systeme aus drei Komponenten. IX. Systeme aus mehreren Komponenten, von denen die eine flüchtig ist, speziell wässrige Lösungen. X. u. XI. Die Untersuchungen von T. HOFER über die ozeanischen Salzablagerungen. XII. Gleichgewichte an Oberflächen. XIII. Allgemeine geochemische Betrachtungen. A. M. S.

Organische Arsenverbindungen und ihre chemotherapeutische Bedeutung, von Doz. Dr. M. NIERENSTEIN, in Bristol. Sonderausgabe aus der Sammlung chemischer und chemisch-technischer Vorträge. Stuttgart, FERDINAND ENKE, 1912, 94 p.p., M. 3.—.

Genoemd werkje geeft een overzicht van de belangrijkste arseenverbindingen; hoofdzakelijk worden de aromatische arseenverbindingen behandeld, waaronder het atoxyl en zijn derivaten een belangrijke plaats innemen.

In tegenstelling met het vroeger (dit Weekblad 1912, 719) aangekondigde werkje van SCHMIDT, behandelt het in hoofdzaak de therapeutische werkingen, waardoor beide werkjes elkaar aanvullen. Het is duidelijk geschreven en laat zich prettig lezen.

Een groot bezwaar is, dat het niet alléén geen register, maar zelfs geen inhoud bevat. Het is dan ook absoluut onmogelijk iets, wat ook, terug te vinden. Dit is daarom des te meer te bejammeren, daar alle gegevens in dit werkje van uitgebreide literatuurbronnen voorzien zijn, waardoor het juist zoo uitstekend geschikt zou zijn, vlug de oorspronkelijke opgave over de een of andere arseenverbinding te vinden — indien het maar een register bezat!

P. J. M.

Personalia, vacatures, industriële mededeelingen enz.

Te Leiden zijn bevorderd tot apotheker Mej. B. CATH, geboren te Deventer, Mej. A. M. NOOYEN, geboren te 's-Gravenhage en de Heer H. J. LEMKES, geboren te Aarlanderveen. Te Utrecht is bevorderd tot apotheker Mej. C. H. KOERS, geboren te Deil.

Aan Dr. J. P. WIRAUT is, op zijn verzoek, met 1 Januari 1913, eervol ontslag verleend als assistent aan de organisch-chemische afdeling van het scheikundig laboratorium der Universiteit van Amsterdam; als zoodanig is benoemd de Heer J. W. DE MOOY, chem. doct.

Bij Kon. besluit van 7 Januari is, voor het tijdvak van 7 Januari tot en met 31 December, benoemd tot assistent aan het Centraal Laboratorium van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid, te Utrecht, de Heer M. WAGENAAR, apotheker, aldaar.

Vanaf 1 Januari is de keuring van voedingsmiddelen in Leeuwarderadeel, d.i. de plattelandsgemeente, gelegen om Leeuwarden, opgedragen aan de Heeren H. W. SONNIGA en C. J. DE VOGEL, die ook met den Leeuwarder Keuringsdienst zijn belast.

(Pharm. Weekbl.)

Tot scheikundige aan de Leeuwarder ijs- en melkproductenfabriek (Lyempf) is benoemd de Heer H. W. SONNEGA te Leeuwarden. (*Pharm. Weekbl.*)

In de afl. van 11 Januari van het Pharm. Weekbl. vervolgt Prof. SCHOORL zijn commentaar op den codex alimentarius (water).

Op 17, 24, 31 Mei en 7 Juni zal Prof. SMITS een cursus geven over een nader te vermelden onderwerp aan de leden der bij de Universiteit van Amsterdam opgerichte „Instelling voor Journalisten”.

Aan de noordzijde van het IJ en aan het Hoofdkanaal West te Amsterdam worden de fabrieksgebouwen opgericht der N. V. Nederlandsche Plantenboterfabriek.

Verschenen is „Beschrijving van handel en nijverheid”, samengesteld onder leiding van Mr. J. C. A. EVERWIJN, chef der afd. Handel van het Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel (2 deelen en atlas, 's Gravenhage, Boekhandel v. h. Gebr. Belifante).

Wij komen op deze belangrijke uitgaaf spoedig terug. Vermeld zij hier reeds, dat de 11 hoofdstukken ook afzonderlijk verkrijgbaar zijn. Zou bijv. X. Chemische nijverheid en zetmeelindustrie voor f 0.75.

Ontvangen boeken, brochures, enz.

- A. J. J. VANDEVELDE, On Symbiotic Life of Yeast Races. Orig. Comm. Eighth Intern. Congr. of Appl. Chem. XIV, 191.
- A. J. J. VANDEVELDE, Over zure oplossingen van kaliumzouten, II. Handel. XVIe VI. Natuur- en Geneesk. Congr. 21—23 Sept. 1912.
- A. J. J. VANDEVELDE, Notes complémentaires sur les aréomètres. Bull. de l'assoc. des anciens élèves de l'Inst. sup. de brasserie de Gand, Nov. 1912.
- L. J. M. KRUL, Rotterdam, De stofplaag op de wegen en hare bestrijding. De oplossing ligt in de toepassing van chloorcalcium.
- N. V. J. C. Th. Marius. Utrecht: Katalog Ica, Aktiengesellschaft, Dresden, A. (fotografietoestellen).
- Gemeente Rotterdam. Keuringsdienst van voedingsmiddelen. Verslag over het 3^e kwartaal 1912.
- Verslag van den Keuringsdienst van eet- en drinkwaren in Suriname over de maanden Augustus, September en October 1912.
- Verslag van het behandelde in de zevende zitting van de Internationale Commissie voor Uniformiteit van Suikeranalyse, op Dinsdag 10 September 1912 te New-York, uitgebracht door den gedelegeerde voor Nederland en de Nederlandsche Koloniën, den Heer H. C. PRINSEN GEERLIGS.
- Erster Nachtrag zum Jubiläumskatalog 1811—1911: Verlagsbericht 1912. Leipzig, Verlag von WILHELM ENGELMANN, 1913.
- De Digby en Biggs „Dionic”-Meter door S. EVERSLED, M. I. E. E. Uit het Engelsch door de N. V. E. M. „Electrostoomb” voorheen H. Doyer & Co., Rotterdam.

Vraag en aanbod.

Ter overname aangeboden:

Volledig stel ongeschonden verslagen (18 deelen) van het 7de Congres v. toegepaste scheikunde te Londen, 1909.

Brieven (met ingesloten porto) aan de Redactie te zenden.

Correspondentie.

B. te A. Uw aanvraag is aan den aanbieder overhandigd.

L. te A. Ja te Arnhem is een Nederlandsche Kunstzijdefabriek. Een buitenlandsche is voornemens hier te lande een filiaal te vestigen. Zie voor buitenlandsche kunstzijdefabrieken o.a. Chem. Weekbl. 1912, 425.

L. te A. vraagt: Hoe kan men het silicaat(?)mengsel ter beveiliging van een muurgedeelte, dat thans door regen tot in het huis bevochtigd wordt, zelf bereiden en toepassen?

B. te R. Vermoedelijk zijn geschikt voor Uw doel de „Revue générale des sciences” en de „Revue gén. de chimie pure et appliquée”. U kunt eens eerst proefnummers aanvragen.

Mededeelingen over het niet-ontvangen eener aflevering gelieve men te richten tot den uitgever, den Heer D. B. CENTEN, 115 O. Z. Voorburgwal, Amsterdam.

Ontvangt men een aflevering — naar men meent — te laat, dan in-formeere men, onder overlegging van den adresband, aan het postkantoor. Het Weekblad wordt n.l. steeds des Zaterdags, uiterlijk tusschen 2 en 3 uur 's nam., ten postkantore te Helder bezorgd. In de meeste steden van Nederland behoort het dus Zaterdagsavonds besteld te worden.

Voor het gemak van hen, die nog op 't laatst een aanwijzing willen geven betreffende afdrukjes, enz., zij er op gewezen, dat de drukker van het Weekblad, de Heer C. DE BOER JR. te Helder, aan het telefoonnet is aangesloten (intercommunaal No. 50).

Octrooien. 1)

„De Industrieele Eigendom” van 30 December 1912 bevat o.a. de volgende Octrooiaanvragen:

Klasse 120, No. 218 Ned., ingediend 4 Juni 1912. Werkwijze voor de bereiding van ketonen en esters met behulp van een katalysator. Dr. JEAN EFFRONT, Brussel, Avenue Solbosch 73.

Klasse 26a, No. 288 Ned., ingediend 7 Juni 1912. Bewegingsinrichting voor de onderdeksels van staande retorten of van kamerovens. LOUIS GUMZ, Berlijn.

Klasse 32a, No. 38 Ned., ingediend 1 Juni 1912. Transportinrichting voor flesschen. JOHANN CHRISTOFFEL JURGENS, Culemborg.

Klasse 45e, No. 408 Ned., ingediend 13 Juni 1912. Werkwijze om het van moutkorrels en kiemen gescheiden afval van de moutpoetsersij, bij behandeling van mout in moutontkiemings-, moutpoets- en moutpolijstmachines voordeelig te verwerken. CONRAD BRÜNE, Radeberg (Duitschland).

Klasse 85a, No. 600 Ned., ingediend 27 Juni 1912. Werkwijze voor de sterilisatie van melk en andere vloeistoffen. ANDRÉ HELBRONNER, MAX VON RECKLINGHAUSEN en VICTOR HENRI, Parijs.

1) Zie ook Chem. Weekbl. 1912.